
Korona på 71 grader nord

LEGELIVET

PER CHRISTIAN WEISETH

pcweiseth@gmail.com

Per Christian Weiseth er LIS3-lege i anesthesiologi ved Sørlandet sykehus, Arendal. Han var LIS1-lege ved Akershus universitetssykehus og hadde distriktstjeneste i Måsøy kommune.

HANNE SETHER LILLEBERG

Hanne Sether Lilleberg er LIS2-lege i indremedisin ved Sykehuset i Vestfold, Tønsberg. Hun var LIS1-lege ved Akershus universitetssykehus og hadde distriktstjeneste i Måsøy kommune.

OLA VASSBØ

Ola Vassbø er kommuneoverlege i Måsøy kommune.

Første beredskapsmøte med helse, politi, brann, utdanning og kommuneledelsen. LIS1 må delta. Det er kun ett punkt på agendaen: korona. Ingen i rommet har håndtert noe liknende tidligere. I hvert fall ikke den ferske turnuslegen.

Illustrasjon: Eva Bee / NTB

26. februar

Vi sitter på et hotellrom i Trondheim og venter på hurtigruten. Den skal ta oss til Havøysund i Måsøy kommune i Finnmark. 71 grader nord. To timer unna all annen sivilisasjon. Seks måneder som LIS1 er i vente. På nyhetene kommer beskjeden om at det er påvist korona i Norge. Er vi forberedt?

2. mars

Første arbeidsdag noensinne på fastlegekontor. Nykonstituert kommuneoverlege i Måsøy tar oss godt imot. Omvisning i bygda. Korona preger lunsjpraten, med innslag av værvarsel om storm og stengte veier. Vi aner ikke hva vi har i vente.

9. mars

Koronaviruset brer seg raskt i kongeriket. Kommuneoverlegen tar oss med på rådslag om hvordan vi skal håndtere korona i lille Havøysund. Vi enes om å legge oss på en streng linje. Kommunen har ikke uendelig med vikarer. Vi er sårbare. Det vedtas at alle med luftveissymptomer, nærkontakter, utenlandsreisende og *alle* husstandsmedlemmer til disse skal i karantene i 14 dager. «Søringkarantene» for alle innreisende fra andre steder enn Finnmark.

12. mars

Norge stenges ned. Legekontoret blir koordinerende enhet for alt koronarelatert. I praksis turnuslegene. De med minst erfaring hva angår pandemihåndtering. Bare å brette opp ermene. Kommuneoverlegen er selvsagt bakvakt. Det blir opprettet kontrollpost ved innkjøringen til Havøysund. Ingen kommer inn til bygda uten god grunn.

13. mars

Det nærmer seg. Korona er påvist i Finnmark. 39 personer settes i hjemmekarantene i Havøysund. Dette er det høyeste tallet på ett døgn. Telefonen slutter aldri å ringe. Karantene, testing, hytteforbud, sårbare grupper. Kan man reise inn i kommunen for å se på reinsdyr? Vi sender hjemmesykepleien hjem til folk for testing.

Hammerfest sykehus er bekymret for kapasiteten. Veien ut fra bygda er mer stengt enn åpen. Redningshelikopteret lander ikke i snøstorm, og er dessuten ikke klarert for å frakte smittepasienter. Vi står alene. Hotellet i Havøysund vedtas brukt for

koronasmittede pasienter som trenger tilsyn. Én sykepleier er i beredskap. I tillegg til LIS1-legen på vakt, da.

18. mars

Det diskuteres stadig om kommunen skal lukkes fullstendig. Ingen reiser ut, ingen reiser inn, foruten de som må. Er dette i så fall lov? Det blir ikke vedtatt.

23. mars

118 personer sitter i karantene på slutten av dagen. 11,7 % av kommunens innbyggere. Sykemeldingsstatistikken tør vi ikke tenke på.

«Vi må øve! Vi er ikke klare!»

2. april

Vi må øve! Vi er ikke klare! Den ene turnuslegen og kommuneoverlegen orkestrerer en simuleringsøvelse. Den andre turnuslegen er den uheldige på vakt. To pasienter med mistenkt korona. Samtidig. Vi har én ambulanse. Mye kunne gått bedre. Ble vi bedre forberedt? Uvisst.

3. april

Så skjer det. Kommuneoverlegen ringer LIS1-legen, som selvsagt har vakt. Korona har kommet til Havøysund. Det grøsser nedover ryggen. Pasienten har reist til Havøysund fra Tromsø. Heldigvis har vi Norges strengeste søringkarantene. Pasienten sitter i karantene, men ikke alene. Pasienten går i isolasjon. Hele husstanden tester negativt. Heldigvis. Vi går nesten tom for testpinner. Hva gjør vi nå?

14. april

Andre positive prøvesvar i Havøysund. Grundig smitteoppsporing, men vi blir ikke klokere. Vi aner ikke hvor smitten kommer fra. Villsmitte i lille Havøysund?! Frykten brer seg. LIS1-legene skriver pressemelding.

6. mai

LIS1-legen sendes for å informere første- til fjerdeklasse om koronapandemien. Det kommer uendelig med spørsmål fra nysgjerrige og utålmodige barn. Det svares etter beste evne, men hvordan forklarer man egentlig en åtteåring at han ikke kan få sove over hos bestevennen sin? Kommer bestemor til å dø?

15. mai

Spørsmålene fra skolen slutter ikke å komme. LIS1-legene sendes på nytt for å informere. Denne gangen femte- til tiendeklasse og videregående skole. Énmetersregelen er den mest krevende å få ungdommen til å forstå.

18. mai

Koronapandemien er inne i en roligere fase. Norge åpnes litt opp. Kommuneoverlegen letter på karantenereglene, og vi setter ikke lenger hele husstanden i karantene ved symptomer. Det føles godt å slippe å sykemelde en hel husstand.

15. juli

Telefonhenvendelsene begynner å ta seg opp igjen. Turister kommer fra hele Europa. Folk i bygda er bekymret. Vil vi få nye tilfeller av korona?

10. august

Flere og flere havner i karantene. Grunnet sommerferie og økende turisme befant stadig flere seg ute på nærliggende små øyer i kommunen. Hvordan organiserer man nå testing av personer i hjemmekarantene på steder utenfor Havøysund uten veiforbindelse?

20. august

Det er over for vår del. Seks måneder vi aldri vil glemme. Finnmark svinner bak oss idet MS «Richard With» seiler sørover. Beredskapsplaner, smitteoppsporing og karantenepålegging overlates til to nye LIS1-leger.

Korona på 71 grader nord. En erfaring for livet.

Publisert: 14. desember 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0752

